

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **- 9 SEP. 2005**

J.nr.: 2004-0424-628
Sagsbehandler: PK/BA
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt nr.: 29

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af Kontraktensionen Fyn

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport (nr. 2) af dags dato vedrørende inspektionen den 24. marts 2004 af Kontraktensionen Fyn.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre opfølgingsrapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Som det fremgår af opfølgingsrapporten, betragter jeg i øvrigt herefter inspektionssagen som afsluttet.

Med venlig hilsen

Jens Møller
direktør

Opfølgning (nr. 2)

- 9 SEP. 2005

Gammeltorv den
Journalnr. 2004-0424-628 PK

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 20. august 2004 afgav jeg den endelige rapport om min inspektion den 24. marts 2004 af Kontraktpensionen Fyn, og den 18. april 2005 afgav jeg den første opfølgingsrapport. Jeg bad i opfølgingsrapporten om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser mv. af 25. maj og 10. juni 2005 fra henholdsvis kontraktpensionen og direktoratet. Efter at jeg havde gennemgået dette materiale, meddelte jeg den 14. juni 2005 direktoratet at jeg ville afvente de yderligere oplysninger fra direktoratet som direktoratet havde anført at ville give mig, før jeg udarbejdede (endnu) en opfølgingsrapport i sagen. Jeg har herefter modtaget udtalelser af 5. august 2005 fra kontraktpensionen og af 29. juli og 1. september 2005 fra direktoratet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad pkt. 3.5.4. Motionsrum

Jeg anførte i opfølgingsrapporten at jeg gik ud fra at direktoratet havde henstillet til pensionen at tilsikre at der opsættes skriftlig vejledning i brugen af redskaberne i motionsrummet, og jeg meddelte at jeg herefter ikke foretog mig mere vedrørende dette spørgsmål.

Pensionen har oplyst at skriftlig instruktion i brugen af de enkelte motionsredskaber er udarbejdet og hængt op hvilket jeg tager til efterretning.

Ad pkt. 5. Medarbejdere

I opfølgingsrapporten noterede jeg mig det som direktoratet havde anført om ansættelse i kriminalforsorgen af tidligere straffede personer – herunder at det efter den

nuværende praksis ikke er udelukket for et tjenestested som Kontraktpensionen Fyn at ansætte tidligere (straffede) stofmisbrugere.

Jeg meddelte herefter at jeg ikke foretog mig mere vedrørende dette spørgsmål, idet jeg dog samtidig bad direktoratet om at oplyse mig om resultatet af arbejdet i direktoratets arbejdsgruppe (arbejdsgruppen vedrørende et personalepolitisk principprogram) og følgerne heraf for kriminalforsorgens praksis for ansættelse af tidligere straffede personer.

Direktoratet har oplyst følgende (den 10. juni 2005):

”...

Med hensyn til spørgsmålet om ansættelse af tidligere straffede personer kan direktoratet oplyse, at de retningslinjer af 7. februar 2001 om ansættelse af tidligere straffede personer, som man tidligere har henvist til, fortsat er gældende.

Det fremgår af retningslinjerne, at 'arbejdsgruppen vedrørende et personalepolitisk principprogram forventer at drøfte' et princip i en rekommandation fra Europarådet om rekruttering nærmere, og at 'arbejdsgruppen påregner at tage spørgsmålet op om praksis vedrørende ansættelse af tidligere straffede'.

Direktoratet kan hertil oplyse, at den pågældende arbejdsgruppe er nedlagt. Gruppens arbejdsopgaver er til dels videreført i et Personalepolitisk Udvalg, der blev oprettet i oktober 2001. Dette udvalgs arbejde har dog i praksis et primært hovedsigte på mere HR-relaterede spørgsmål. Bl.a. af denne årsag er en drøftelse af Kriminalforsorgens praksis på området omkring ansættelse af tidligere straffede ikke sat på udvalgets arbejdsprogram.

Direktoratet vil på den givne baggrund på et kommende udvalgsmøde rejse spørgsmålet, om der findes at være behov for en drøftelse af praksis.”

Direktoratet har den 29. juli 2005 supplerende oplyst at Personalepolitisk Udvalg holder møde ca. hvert halve år, at spørgsmålet vil blive medtaget på dagsordenen for udvalgets næste møde – der finder sted den 19. januar 2006 – og at jeg herefter vil blive orienteret om resultatet af drøftelserne på mødet.

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at jeg modtager yderligere underretning fra direktoratet vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 14. Talsmandsordning

Jeg anførte i opfølgingsrapporten jeg gik ud fra at direktoratet på daværende tidspunkt havde henstillet til pensionen at fastsætte de nærmere regler for en talsmandsordning – og at direktoratet ville følge op herpå. Jeg bad direktoratet om at underrette mig om resultatet heraf.

Pensionen har oplyst at have taget til efterretning at der skal fastsættes regler for en talsmandsordning der kan anvendes hvis beboergruppen ønsker dette. Pensionen har endvidere fastsat sådanne nærmere regler.

Direktoratet har efterfølgende anmodet pensionen om at supplere reglerne for en talsmandsordning på nærmere opregnede punkter. Direktoratet har endvidere i udtalelsen af 1. september 2005 henvist til (og vedlagt) kontrakt pensionens brev af 5. august 2005 vedrørende reviderede punkter angående talsmandsordningen (valghyp-pighed, procedure, kontrol mv.).

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad pkt. 19. Pensionens samarbejde med andre myndigheder

Om pensionens samarbejde med primærkommunerne oplyste direktoratet forud for opfølgingsrapporten at direktoratet er opmærksom på de problemer som pensionen havde rejst over for mig, og at direktoratet i samarbejde med pensionen ville søge at afdække omfanget heraf. Jeg meddelte herefter i opfølgingsrapporten at jeg ikke foretog mig mere på daværende tidspunkt vedrørende dette spørgsmål, og jeg bad direktoratet om at orientere mig om det videre forløb desangående.

Direktoratet har den 10. juni 2005 oplyst at direktoratet har bedt kontrakt pensionen om en mere detaljeret redegørelse for problemerne i samarbejde med kommunerne, og at direktoratet, når redegørelsen var modtaget, ville vurdere

om og i givet fald hvilke tiltag, der kan iværksættes. Den 1. september 2005 har direktoratet supplerende oplyst følgende:

”...

Til brug for afdækningen af det nærmere omfang af problemet, har pensionen oplyst følgende over for direktoratet:

Med hensyn til problemerne med hvilken kommune, der skal være handlekommune, er det pensionens nuværende vurdering, at de kommuner, som pensionen samarbejder med, er vidende om retningslinjerne om, at de kan bibeholde sagsbehandlingen i egen kommune, men at de skønner i den enkelte sag, om de finder dette hensigtsmæssigt.

Pensionen vurderer, at ca. 50 % af beboerne på institutionen bliver henvist til at blive serviceret af Ryslinge Kommune (i hvilken pensionen er beliggende).

Pensionen peger på, at problemet for beboerne især opstår, når den tidligere hjemkommune meget sent i forløbet – efter at være opstartet sagsbehandlingen – beslutter, at de ikke vil fortsætte sagsbehandlingen og henviser til den nuværende/fremtidige opholdskommune. Der opstår derved et afbræk i sagsbehandlingen, ofte med for sen udbetaling af forsørgelsesydelse som resultat.

Pensionen har i lyset heraf besluttet, at den fremover – sammen med det visiterende fængsel – vil indlede samarbejdet med kommunerne med en afklaring af, hvem der skal være handlekommune fremover, således at der så vidt muligt ikke sker afbræk i sagsbehandlingen.

Da beboerne i pensionen kommer spredt fra alle landets kommuner, men kun sjældent fra den samme kommune, finder pensionen ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at iværksætte en generel indsats rettet mod alle kommuner til afhjælpning af problemet, men finder, at en individuel indsats i den enkelte sag er mest hensigtsmæssig.

Endvidere peger pensionen på, at der i forhold til Ryslinge Kommune ikke har været problemer med at få accept om, at kommunen påtager sig forpligtelsen som handlekommune. Pensionen har i øvrigt for nylig holdt møde med Ryslinge Kommune, hvor man med henblik på en optimering af samarbejdet har aftalt nogle fremtidige samarbejdsbetingelser.

Endelig har pensionen peget på den problemstilling, at visse (ofte små) kommuner mangler viden om, at afsonere i henhold til § 78 i straffuldbyrdelsesloven er berettiget til kontanthjælp under ophold/afsoning i pensionen.

Dette har pensionen nu løst ved – i de tilfælde hvor problemstillingen er opstået – at fremsende materiale omhandlende kontanthjælp under alternativ afsoning til den enkelte kommune. Efter den enkelte kommunes modtagelse af dette materiale, er der ikke oplevet yderligere problemer i sagerne.

Direktoratet kan henholde sig til det af pensionen oplyste og har således ikke yderligere bemærkninger hertil, idet man mener, at der med de beskrevne initiativer er taget hånd om de problemstillinger, som blev rejst overfor ombudsmanden under dennes besøg i pensionen.

...”.

Jeg har noteret mig det som pensionen og efterfølgende direktoratet har anført, og tager de (konkrete) initiativer som pensionen har iværksat, til efterretning. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 20.3. Advarsel – notatpligt mv.

I opfølgingsrapporten anførte jeg bl.a. følgende:

”I en af de udlånte sager blev den pågældende beboer under en trekantsamtale ’gjort bekendt med, at han ikke kan aflevere en uren urinprøve, og dette vil medføre, at (...) ikke kan være på Kontrakten længere’. Til stede under samtalen var alene beboeren og kontraktpensionens supervisor.

Under henvisning til at der ikke var tilførsler i den pågældendes personjournal om ovenstående, som jeg på baggrund af ordvalget umiddelbart anså som en advarsel, bad jeg pensionen om en udtalelse om sagen.

Pensionen har oplyst at der ikke er tale om at beboeren blev tildelt en advarsel idet kontraktpensionen ikke opererer med mundtlige eller skriftlige advarsler, men at pensionen i stedet for har indført ’behandlingsmæssige trekantsamtaler mellem beboer, supervisor og kontaktperson, hvis en beboer har haft en positiv urinprøve’. Pensionen har endvidere oplyst at samtalen ikke har til udgangspunkt at straffe beboeren, men ’behandlingsmæssigt at forsøge at klarlægge årsag og handlingsforløb – dette for at kunne lære beboeren redskaber til i fremtiden at undgå ’at falde i!’.

Om den konkrete sag har pensionen oplyst at der blot var tale om en indskærpelse af beboerens vilkår for ophold i kontraktpensionen; at der skal aflægges rene urinprøver. Beboeren gøres i den nævnte trekantsamtale opmærksom på at det er hans eget ansvar at have styr på sig selv hvis han går i byen under en udgang.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg bemærker til det som pensionen har anført, at en advarsel netop består i at indskærpe forhold hvis manglende overholdelse i gentagelsestilfælde kan/vil føre til f.eks. en straf – eller som i det konkrete tilfælde en bortvisning. Som allerede anført ledte også ordvalget mig til at antage at der forelå en advarsel. Jeg har imidlertid noteret mig det som pensionen har anført om den konkrete sag, og lægger dette til grund for min vurdering.

Til det der er oplyst på det generelle plan – hvorefter pensionen ikke 'opererer med mundtlige eller skriftlige advarsler' – henviser jeg til indholdet af den (standard)kontrakt som indgås mellem pensionen og enhver beboer, jf. pkt. 6. ovenfor.

I kontrakten erklærer beboeren sig indforstået med følgende:

'1. At brud på kontrakten altid vil medføre konsekvenser som f.eks. mundtlig advarsel, skriftlig advarsel eller bortvisning
...'

Hvis det (generelt) forholder sig som anført af pensionen i udtalelsen til mig, bør pensionen revidere indholdet af (standard)kontrakten. Jeg beder om pensionens – og direktoratets – bemærkninger til det som jeg har anført."

Kontraktpensionen har oplyst at pensionen løbende har justeret det behandlingsmæssige indhold, at pensionen i opstartfasen benyttede sig af mundtlige og skriftlige advarsler, men at der i det sidste års tid i givet fald gennemføres behandlingsmæssige trekantsamtaler mellem beboer, supervisor og kontaktperson. Pensionen har endvidere indrømmet at dette ikke stemmer overens med ordlyden af kontraktpensionens (standard)kontrakt, og at denne som følge heraf er blevet ændret.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Pkt. 20.4.1. Notatpligt og partshøring mv.

Jeg fandt det på baggrund af et dagbogsnotat mest nærliggende at lægge til grund at beboeren i en konkret sag blev partshørt i tidsrummet mellem de to telefonsamtaler som kontraktpensionen førte med Statsfængslet i Ringe – altså forud for afgørelsen

om den midlertidige tilbageførsel (tænkepause), men efter at forstanderen mundtligt (i telefonen) havde truffet beslutning om (midlertidigt) at bortvise den pågældende beboer.

Jeg bad på den baggrund pensionen og direktoratet om supplerende udtalelser herom.

Pensionen har oplyst at jeg har opfattet tidspunktet for partshøringen korrekt.

Direktoratet har på sin side anført følgende:

”Det er direktoratets opfattelse, at pensionsforstanderen i forbindelse med den første telefonsamtale, alene burde havde truffet bestemmelse om, at pensionen agtede at træffe afgørelse om midlertidig bortvisning/tilbageførsel på grund af den positive urinprøve. Beboeren skulle herefter have haft lejlighed til at udtale sig om dette, hvorefter pensionen – dels på baggrund af analyseresultatet, dels på baggrund af beboerens bemærkninger hertil – kunne træffe endelig afgørelse i sagen.

Direktoratet har meddelt pensionen dette.”

Jeg tager det som direktoratet har anført, til efterretning. Jeg har endvidere noteret mig at direktoratet har meddelt kontraktpensionen sin opfattelse, og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Pkt. 20.   Opfølgning

Jeg har ovenfor under pkt. 5. noteret mig at jeg modtager yderligere underretning fra direktoratet.

Jeg betragter i øvrigt inspektionssagen som afsluttet.

Pkt. 21.   Underretning

Denne rapport sendes til Kontraktpensionen Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og pensionens beboere.

Jens Møller
direktør